

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΑ΄

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 9 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ 1913

ΑΡΙΘΜΟΣ 500

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ

ΠΙΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΙΧ. ΓΚΙΩΝΗΣ. Ἀγιοιορείτικα.

ΚΑΙΣΑΡ. Καὶ σὺ Βροῦτε;

Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Μπέξων.

ΑΗΛΑ. Στὸ νοσοκομεῖο.

Α. ΜΑΒΙΛΗΣ. Σονέτα.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ. Ἱερὰ θελήματα.

ΠΙΓΑΜΜΑ. Μὲ δημοψήφισμα.

ΛΥΔΟΣ ΠΟΔΑΒΡΟΣ. Ἐπιθεώρηση.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ὁ «Ἀρχισυντάχτης» (συνέχεια).

Φ. Π. ΦΛΩΡΙΑΝΗΣ. Σὰς θέλουμε!

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

ΚΑΙ ΣΥ ΒΡΟΥΤΕ;

Ἐδιάβασα καὶ γὼ τὸ ἄρθρο τοῦ Βρούτου «Τιμὴ καὶ Ἀνάθεμα» καὶ χάρηκα — χωρὶς νᾶμαι τοῦ δικηγορικοῦ Συλλόγου — εἰ γράφτηκε ἐπὶ τέλους τὸ πρῶτο, ποῦ μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, πολιτικὸν ἄρθρο, ἔπειτα ἀπὸ τίς παρωδίες (γὰ νὰ μὴν πῆ κανεὶς ἄλλη λέξη) ποῦ μᾶς σεορίουν κάθε μέρα οἱ ἀντιπολιτευόμενες ἡμερίδες. Εἶδα καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Γράκχου ἐξίσου ἀληθινὴν καὶ τίμια, ποῦ δὲ μοῦ θύμιζε ἐλάτελα τίς ἀρθρογραφίαι τοῦ κυβερνητικοῦ τύπου. Καὶ σκέφτηκα. Τί ἀλλοιῶτικα ποῦ θὰ εἶτανε οἱ Ἑλλαδίτες, ἂν εἶχανε γὰ μερικὰ χρόνια παρόμοια πολιτικὴ ἀνατροφὴ.

Μ' ἔλο τὸ δίκιο ποῦ μπορεῖ νάχη ὁ Βρούτος — ποῦ μακάρι νὰ μὴν τὸ εἶχε, ἔπως γράφει ὁ Γράκχος — θᾶθελα νὰ πέραγε ἀπαρατήρητο τὸ ἄρθρο του, ἔστω καὶ νὰ μὴ ζητοῦσαν φύλλα τοῦ Νουμά οἱ διάφοροι σύλλογοι. Τὸ ἀνάθεμα τοῦ Βρούτου εἶναι ἀνάθεμα ποῦ μπορεῖ νὰ πιάση. Ὁ Γράκχος ποῦ τὸν χτυπάει μᾶς λέει «ὁ Βρούτος βλέπει. Καὶ πρέπει νὰ εἶναι στραβὸς γὰ νὰ μὴ θέλει νὰ ἰδεῖ εἰ, βλέπει αὐτὸς. Ὁ Βρούτος δὲν ἀντιπολιτεύεται κρίνει. Δὲ δημοκοπεῖ πονάει. Δὲ ρητορεύει σοφολογεῖ».

Ὅλα αὐτὰ ποῦ μᾶς λέει πονετικά ὁ Γράκχος, ὁ ἀναγνώστης τὰ βλέπει καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ κακὸ. Καὶ θᾶθελα νὰ εἶχα τὴ δύναμη κ' ἐγὼ ἐνὸς Βρού-

του γὰ νὰ τοῦ χαλάσω τὸ ἀνάθεμα, καὶ γι αὐτὸ δὲν καταπιάνομαι μόνος μου, σὺν τῷ Γράκχῳ· στὸ Βρούτο φαντάζομαι πὺς μοναχὰ ἓνας ἄλλος «ποῦ πονάει σὺν τῷ Βρούτο καὶ δὲ δημοκοπεῖ, ποῦ κρίνει καὶ δὲν ἀντιπολιτεύεται», μπορεῖ μοναχὰ νὰ τοῦ τὸ χαλάση τὸ ἀνάθεμα του· κι αὐτὸς εἶναι ἓνας, ὁ Ἴδας.

Ὁ Ἴδας λοιπὸν, κύριε Βρούτε, στὸ βιβλίον τοῦ ἑξακουστοῦ «Μαρτύρων καὶ Ἡρώων αἷμα» βιβλίον ποῦ μποροῦσε νὰ λεγότανε καὶ Μακεδονικὸν Εὐαγγέλιον — ἔπειτα πάντα ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια τοῦ μεγάλου Γιαννοπούλου — στὸ βιβλίον λοιπὸν αὐτὸ στὴ σελίδα 95 Κεφάλ. **Φυλακὴ**, ὁ Ἴδας μιλώντας μ' ἓνα Βούλγαρο ἀξιωματικόν, ποῦ τοῦ ἔλεγε εἰ οἱ Βούλγαροι ζητοῦνε τὴν ἐλευθερίαν γὰ ἔλους στὴ Μακεδονίαν, τοῦ προτείνει αὐτὴ τὴ λύσιν «Ἀφήστε τα αὐτὰ, μὴ τὰ λέτε σὲ μᾶς. Αὐτὰ λέγετέ τα τῆς Εὐρώπης ποῦ εἶναι ἀπλοῖκῃ καὶ δὲν ξέρει τὰ πράματα. Ἄν θέλατε ἀλήθειαν νὰ ἐλευθερώσετε αὐτὸ τὸν τόπον ἀπὸ τοὺς Τούρκους, γιὰτὶ **δὲ ζητήσατε** καὶ τὴ δικὴν μας βοήθειαν, παρὰ καταπιασθήκατε μονάχοι σας σὲ μιὰ δουλειάν, ποῦ δὲ μπορεῖτε **μόνοι σας** νὰ τὴν καταφέρετε, ἔσο καὶ νὰ τὸ ἐπιθυμῆτε; Ἄς τ' ἀφήσωμ' αὐτὰ. Μάλιστα **ἄς πολεμούσαμε** καὶ οἱ δυὸ **μαζί**, **συντροφικὰ**, ἄς διώχναμε τοὺς Τούρκους καὶ ἔπειτα εἶχαμε καιρὸ γὰ **μοιρασιές**».

Κι' αὐτὰ δὲ γράφηκαν χετὲς ἄλλ' ἀπὸ τὰ 1907. Κι' ἓνας ἀπὸ τοὺς λίγους ποῦ παρακολούθησε τέτοια βιβλία εἶταν κι' ὁ Βενιζέλος. Καὶ ποῖος μοῦ λέει, πὺς μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν τοῦ Ἴδα νὰ μὴν εἶταν ἀπὸ τότε ποτισμένος κι' ὁ Βενιζέλος, ἀντίθετα τῆς ἰδέας τοῦ Περικλῆ Γιαννοπούλου, ποῦ ἀλληλογραφώντας στὴν ἴδιαν ἐποχὴν (1907) μαζί του ὁ Βενιζέλος δὲ φαίνεται νὰ παραδεχότανε τὴν ἀπειρὴν τοῦ Γιαννοπούλου περιφρόνησιν σὲ κάθε Ἑλλαδικὴν ἀντίληψιν γὰ τὸ φιάξιμον τοῦ Ἑλλ. Κράτους;

Καὶ ὁ Ἴδας, Κύριε Βρούτε, δὲν τὰ σκεπτότανε στὰ 1907 μονάχα, ἀλλὰ καὶ τελευταία στὸ βιβλίον τοῦ «Ὅσοι Ζωντανοὶ» τοῦ 1911 στὴ σελίδα 76. Λέγει στὸ φίλον του ποῦ ἔχει ἰδανικὸν νὰ διατηρήσῃ τὴ φυλὴν σ' ἓνα **Ἀνατολικὸν Κράτος** σὺν τῷ βυζαντινῷ, δηλαδὴ τὴ δικὴν σας ἰδέαν, κ. Βρούτε, ποῦ γράφετε στὸ ἄρθρον σας «νὰ γίνῃ ξανά τὸ θᾶμα τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας», ὁ Ἴδας ἀπαντᾷ στὸ φίλον του «Μοῦ εἶναι ἀδιάφορον, ἂν οἱ Ἕλληνες θὰ ξανακάμουν μίαν Ἀνατολικὴν Αὐτοκρατορίαν ἢ θὰ ἐνώσουν τὴ φυλὴν τους εἰς σ' ἓνα Ἑλλαδικὸν μεγάλο κράτος, **φτάνει νὰ κουνηθοῦν ἐθνικὰ, νὰ μποῦν σὲ αἷματα, ν' ἀγωνίζονται, νὰ πολεμοῦν, νὰ θερμύουν**». Καὶ παρακάτω σελίδα 127 «Τὸ φόβον ποῦ δύνουν στὸν Τούρκον οἱ Βούλγαροι ἔπρεπε οἱ Ἕλληνες νὰ τὸν ἐκμεταλλεῦτοῦν κἀνοντας συμμαχίαν μὲ τοὺς Βουλγάρους».

Κι' ἀπ' ἔλα τὰ βιβλία του—βιβλία προφητικά, πού μιὰ μέρα ἡ Φυλὴ θὰ τὰ βάλῃ κοντὰ στίς προφητείες τοῦ Γιαννοπούλου — ξεκαθαρίζει πῶς ὁ Ἰῆδης θέλει τὸ ἔθνος ὅπως ὅπως τὰ κουνῆθῃ, νὰ πολεμήσῃ, γιατί ὅπως λέγει «τὰ ἔθνη φτωχαίνουν, πού οἱ ἄνθρωποι ζοῦν χωρὶς ὀρμές, δίχως τυχοδιωκτικὴ ὄρεξη, χωρὶς πολεμικὴ μανία». Καὶ ἐὰν δὲν εἶναι νὰ γείνη τὸ ὄνειρο γιὰ τὴν ἔνωση τῆς ἑλλ. φυλῆς, ὅμως «γιὰ νὰ μείνῃ ἡ Ἑλλάδα ὅπως εἶναι, οὔτε λόγος νὰ γίνεταί».

Κι' ὅταν ὁ Ἰῆδης πού πόνεσε τόσα χρόνια πρὶν ἀπὸ μᾶς (ἔμεις πονούσαμε μοναχὰ γιὰ τὴν Κρήτη καὶ πάλι μόνο σὰν θέλαμε νὰ ρίξωμε τὴν Κυβέρνηση) στὴν ἀνάγκη εἶναι εὐχαριστημένος καὶ μὲ τόσα λίγα πράγματα, νομίζω ὅτι τὸ ἀνάθεμα μποροῦσε νὰ τὸ πῆ ἕνας τὸ πολὺ κακόπιστος ἀντιπολιτεύμενος. Ὅχι ὅμως καὶ Σὺ Βροῦτε.

ΚΑΙΣΑΡ

ΜΕ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Πολλὰ γράφουνε τὰ φύλλα καὶ τὰ Ἑλληνικά καὶ τὰ ξένα γιὰ τὸ μοιρασμὸ μετὰ τὸν πόλεμο. Ὁ ἕνας γράφει ὅτι ὑπάρχουν συνθήκες καὶ χάριτες, ὁ ἄλλος ὅτι θὰ μοιράσουν κατὰ τὶς θυσίες τους, ὁ τρίτος ὅτι θὰ εἶναι ὁ Τσάρος τῆς Ρωσίας ὁ διαιτητής. Ἀπορῶ, πῶς εἶναι δυνατό στὸν 20ον αἰῶνα θὰ γίνῃ τέτοια συζήτηση. Μήπως πρόκειται γιὰ βόδια ἢ γιὰ ξεροκάμπους; Αὐτὰ μποροῦνε νὰ μοιραστοῦνε δίχως νὰ ρωτηθοῦνε· ἐκεῖνοι ἀγοράζονται κατὰ τὴν τιμὴ, πού τοὺς δίνει κάποιος μεσίτης. Μήπως στὴν ἐποχὴ μας κυριαρχεῖ ἀκόμα ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ἄθρωπος εἶναι τόσο πιὸ πολὺ εὐτυχής, ὅσο μεγαλειότερη εἶναι ἡ πατρίδα του, ὅσο πιὸ πολὺ ἄθρωποι γλείφουνε τὰ ἴδια γραμματόσημα; Κατ' αὐτὸν τὸ λογαριασμὸ, οἱ Ρῶσοι ἔπρεπε νάνα οἱ εὐτυχέστεροι ὄλων τῶν ἀθρώπων γιατί τὸ κράτος τους ἐμπεριέχει 120 μυλλιούνια κατοίκους, ἔπρεπε ὁ Ἰταλὸς νὰ ἀξίξῃ δέκα φορὲς τόσο σὰν τὸν Ἑλβετὸ γιατί ἡ Ἰταλία ἔχει 30 ἑκατομμύρια καὶ ἡ Ἑλβετία 3!

Μήπως ἡ ἔκφραση, ὅτι θέλουμε νὰ ἐλευθερώσουμε τοὺς ὑποδούλους ἀδερφοὺς εἶτανε μιὰ κωμωδία, πού ἔμεις οἱ ἴδιοι δὲν τὴν πιστεύουμε πιά; Μήπως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχθρῶν πού σκοτώσαμε στὸν πόλεμο μᾶς δίνει τὸ δικαίωμα νὰ καταπατήσουμε τὸ ἐλεύθερο θέλημα ἑνὸς ἀθρώπου, νὰ ἐκλέξῃ ὁ ἴδιος τὸν κυρίαρχό του; Ὅχι, ὄχι, χίλιες φορὲς ὄχι. Ἄν θέλουμε νὰ εἴμαστε προοδεμένο Κράτος, ἀθῶροι τοῦ 20ου αἰῶνα, τότες δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσο γιὰ νὰ χαράξουμε τὰ σύνορά μας, παρὰ τὸ δημοψήφισμα.

Γιατί ἡ Ἑλλάδα νὰ ἔχει πιὸ πολλὰ δικαιώματα

στὴν Κρήτη ἀπὸ τὴν Τουρκία, ἀφοῦ ἡ Τουρκία τὴν κυριέψε στὸ 1669; Γιατί ὁ λαὸς τῆς Κρήτης τὸ θέλει ἔτσι.

Γιατί ἡ Σάμο νὰ ἀνίκει στὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ οἱ Δυνάμεις δὲν τὸ θέλουν; Γιατί ὁ ἴδιος ὁ λαὸς τῆς Σάμου τὸ θέλε ἔτσι.

Γιατί ἡ Ρόδο νὰ μὴ μένει στὴν Ἰταλία, ἀφοῦ ἡ Ἰταλία ἔχει τὸ δεκαπλάσιο πληθυσμὸ τῆς Ἑλλάδας; Γιατί δὲν τὸ θέλει ὁ λαὸς τῆς Ρόδου.

Θέλετε παραδείγματα τῆς ἱστορίας;

Ὁ Γαριβάλδης, ὅταν μπῆκε νικητὴς σὲ μιὰ ἐπαρχία τῆς μέλλουσας Ἰταλίας δὲν τοῦφθανε τὸ δικαίωμα τοῦ κατακτητῆ, ἀλλὰ πρὶν ἐκλεχθεῖ ἕνας ὑπάλληλος, ἐκήρυξε δημοψήφισμα γιὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἴδιο λαὸ τῆς ἐλευθερωμένης ἐπαρχίας, ποιὸ βασιλεῖα θέλει, καὶ ἔτσι βλέπουμε τὰ ψηφίσματα τοῦ Μιλάνου, τῆς Φλωρεντίας, τῆς Νεάπολης, τῆς Βενετίας καὶ τῆς Ρώμης, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ σημερινοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους πού ἔχει ἕνα ἑκατοστὸ μόνο ξένους, δηλαδὴ μὲ πληθυσμὸ 30 ἑκατομμύρια οὔτε μισὸ ἑκατομμύριο ξένους, δηλαδὴ Γερμανοὺς, Γάλλους, Ἀρβανίτες καὶ Ἑλληνες! Ὅμολογῶ ὅτι εἴμουν ἀρκετὰ ἀπλοῦκός γιὰ νὰ νομίσω ὅτι τὸ ἴδιο θὰ κάμουν οἱ κληρονόμοι τοῦ Γαριβάλδη στὴν Τριπολίτιδα καὶ στὴν Πάτμο!

Ἄλλο παράδειγμα ἡ Νορβηγία τοῦ 1905. Μιὰ ὥραία πρωία ἡ Κυβέρνηση τῆς Νορβηγίας ἀνάγγειλε στὸ βασιλεῖα τῆς Σουηδίας, ὅτι ἀναλαμβάνει ἡ ἴδια τὴ φροντίδα γιὰ τὴ Νορβηγία, ἀφοῦ ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας ἀδύνατο νάνα καὶ βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας· τοῦ τῶπε μὲ καλὸ τρόπο γιὰ νὰ μὴ θυμώσει, τοῦ τὰ ξήγησαν ὅλα καλά, καὶ τοῦ πρόστεσαν, ὅτι δὲν εἶναι δικό τους καπρίτσιο, ἀλλὰ ἔτσι τὸ θέλει ὁ λαός, ἄς τὸν ρωτήσῃ ἂν θέλει, καὶ σ' ὅλη τὴν Νορβηγία, σ' ὅλα τὰ χωριά ἔγινε δημοψήφισμα καὶ παντοῦ ἡ ἴδια ἀπάντηση: «Θέλουμε ἰδιαίτερο βασιλεῖα!» Κ' ἔτσι ἔγινε, δίχως σφαγές, δίχως διαδήλωσες, δίχως ἀνάμειξη τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Γιατί νὰ μὴ γίνε ἔτσι καὶ στὴν Καβάλλα, στίς Σαρανταεκκλησιές, στὴν Αὐλώνα, στὸ Μοναστήρι, στίς Σέρρες, στὴν Καβάρνα καὶ στὴ Σιλίστρα; Ἄν θέλουν οἱ κάτοικοι τῆς Καβάλλας νὰ πάει ἡ Καβάλλα στὴ Βουργαρία, τί δικαίωμα ἔχουμε μεις νὰ τοὺς κρατήσουμε; Ἄν θέλουν νὰ πάει στὴν Ἑλλάδα, πῶς μποροῦμε νὰ τοὺς πουλήσουμε;

Ἄς εἶναι. Θὰ ἔχουμε ἴσως καὶ μεῖς καμιὰ ἐκπληξη, ἂνα χωριό, καμιὰ πόλη, πού θέλαμε νὰ γίνε δική μας, νὰ ψηφίσῃ γιὰ τὴ Βουργαρία ἢ γιὰ τὴν Ἀρβανιτία, τί μᾶς νοιάζει; Ἐδιώξαμε τοὺς κατακτητὲς γιὰ νὰ γίνουμε χειρότεροι αὐτῶν; Ἄλλὰ βεβαίως θὰ βρεθοῦνε ἄλλα τόσα μέρη, πού θὰ μᾶς